METSÄTALOUS

On aika loogista, ettei Itä-Suomen tehtailla ole vain puoliympyrän muotoinen hankinta-alue vaan kokoympyrä. Venäjä tulee silloin mukaan. **TOIMITUSJOHTAJA JUSSI PESONEN, UPM**

Metsäteollisuuden kustannuskilpailu voi viedä lisää tuotantoa Suomesta

Rikkidirektiivin toteutuminen vie 300 000 tonnia UPM:n paperintuotantoa Suomesta Keski-Eurooppaan, lupaa yhtiön toimitusjohtaja Jussi Pesonen. EU-sääntely luo yhtiölle uusiakin mahdollisuuksia esimerkiksi biodieselin kautta.

JAANA KANKAANPÄÄ

Jussi Pesosen mielestä Suomessa kannattaisi kiinnittää eurokriisin sijaan huomiota kotimaan kilpailukykyyn. ”Seuraava myrsky voi tulla mistä tahansa: Kreikasta, Aasiasta tai muualta. Jos meidän oma merikelpoisuus ei ole kunnossa, se on paljon suurempi asia.”

”Jos rikkidirektiivi toteutuu sellaisena kuin on suunniteltu nyt, meiltä siirtyy 300 000 tonnia paperinvalmistusta Suomesta Euroopan tehtaille”, sanoo UPM:n toimitusjohtaja **Jussi Pesonen**.

Määrä vastaisi suunnilleen yhden keskisuuren paperikoneen vuosituotantoa.

Pesonen sivuuttaa väitteet, joiden mukaan teollisuus vain kitisee turhaan ympäristöinvestointeja vastaan.

”En valita, vaan sanon, että tämä on valintakysymys. Yhtiön tasolla tehdään päätös, minne sijoittaudutaan. Suomalaisena olen huolissani. Jos Suomi ei huolehdi kilpailukyvystään, meillä ei ole helppo täällä olla.”

Vuodesta 2015 alkaen vaikuttavan rikkidirektiivin kustannukset heiluttavat herkästi paperiteollisuutta, koska alalla on yhä liikaa tehtaita Euroopassa. Ne kilpailevat armotta keskenään.

”Euroopan paperiteollisuuden pelin nimi on kustannuspeli. Pelin voittaa mielestäni se, jolla on riittävän monta tehdasta ja raaka-ainepohjaa, ja se, joka tekee kaikkia toimia: konsolidaatiota, investointeja ja restrukturointia, eli rakennemuutosta ja sulkemisia.”

Euroopan uusimmat paperikoneet Saksassa

Pesonen arvioi, että Euroopan heikoimmat tehtaat eivät tuota edes kustannuksiaan vastaavaa kassavirtaa.

UPM:llä näitä tehtaita ei ole vaan tuotantokoneisto on kunnossa, hän vakuuttaa. Mutta paperikoneiden parhaimmisto ei ole Suomessa.

”Yritysostojen kautta meillä on Euroopan viisi uudenaikaisinta konetta: Haindlistä tuli Schongau ysi, Augsburgin kolmonen, Myllykoski-kaupassa Lang, Hürth, Plattling”, Pesonen luettelee.

”Suomi on logistisesti kaukana päämarkkinoista, 1 500 kilometriä. UPM:ssä on rakennettu tarkoituksella vahvasti Keski-Eurooppaan. Siellä se kysyntä on.”

”Syöttötariffit luovat epätervettä toimintaa”

Valtioiden ja EU:n sääntely tuovat metsäteollisuudelle sekä hyvää että huonoa. EU:n eri alueita epätasa-arvoisesti kohteleva rikkidirektiivi vääristää kilpailukykyä, mutta unionin laajuinen velvoite 10 prosentin bio-osuudesta liikennepolttoaineisssa luo uutta liiketoimintaa. UPM on päättänyt rakentaa Lappeenrantaan biodieseltehtaan, joka käyttää raaka-aineenaan mäntyöljyä.

Pesosen mielestä sääntely on oikea tapa edistää uusiutuvaa energiaa, koska sen seurauksena syntyvä toiminta on markkinaehtoista. Syöttötariffit ja suorat tuet vääristävät markkinoita ja ovat alttiita politiikan suunnanmuutoksille.

”Se mikä perustuu regulaatioon, on samaa, kuin että liikenteessä on nopeusrajoitukset. Tässä on se suuri ero, miksi olemme luottavaisia, emmekä näe biodieseltehtaassa riskiä. Kun on regulaatio, muodostuu markkina. 10 prosentin osuudella Euroopan kysyntä on vähintään 20 miljoonaa tonnia. Me valmistamme 100 000 tonnia.”

Pesosen esimerkki huonosta bioenergiapolitiikasta on puuperäisen sähköntuotannon tukeminen.

”Minulla ei ole mitään sitä vastaan, jos puuta poltettaisiin sähköksi markkinaehtoisesti. Olen aidosti huolissani, että tuhotaan perustervettä teollisuutta tukemalla puun polttoa.”

Tuntosarvet Afrikan puuviljelmissä

Pesosen kaudella UPM on julistautunut biofore-yhtiöksi. ”Se kuvaa meidän strategiaa. Olemme uusiutuvan, kierrätettävän raaka-aineen jalostaja.”

UPM panostaa biopolttoaineiden ohella uusiin materiaaleihin kuten nanoselluun ja puumuovikomposiitteihin. Puutuotteissa sen vahvuus on vaneri.

Kasvualoikseen yhtiö on määritellyt energian, sellun, tarratuotteet, Aasian paperintuotannon ja biopolttoaineet.

Afrikka on alkanut kiinnostaa.

”Se on kasvava, kiinnostava maanosa. Koko ajan mietitään, voidaanko olla mukana kehittämässä plantaaseja ja sitä tulevaisuutta.”

Investoinnit Afrikkaan ovat kuitenkin vuosien päässä, Pesonen arvioi.

Paperi tuo vielä UPM:n liikevaihdosta yli puolet, mutta kasvualojen liikevaihto on lisääntynyt 40 prosenttia neljässä vuodessa. Toimitusjohtajan mielestä kehitys on jäänyt julkisuudessa paperitehtaiden sulkemisten varjoon.

”Muutoksen tahti, tarve ja mahdollisuudet ovat jääneet aika lailla kuvaamatta. Kun puhun itse suoraan ihmisille, saan kuulla, että UPM:hän on ihan erilainen kuin viestimissä kerrotaan.”

Sahaus on sopeutumista metsänkuvaan

Sahauksen rooli on osin hankkia kuitua sellu- ja paperitehtaille. Toisaalta laudan ja lankun tuottaminen on myös sopeutumista Suomessa tarjolla olevaan ”metsänkuvaan”. Puukauppa pyörii tukin hinnalla, mutta tukillekaan ei ole markkinoita, jos sahat kuolevat, Pesonen varoittaa.

”Suomessa on hyvä teollisen rakenteen ja metsien yhteensopivuus. Sitä ei saisi rikkoa toimilla, joiden seurauksena teollisuutta häviää.”

Kotimaan tasaisen puukaupan ohella tuonti Venäjältä on Pesosen mielestä osa luontevaa puunhankintaa.

”On aika loogista, ettei Itä-Suomen tehtailla ole vain puoliympyrän muotoinen hankinta-alue vaan kokoympyrä. Venäjä tulee silloin mukaan.”

HENRIK SCHÄFER

KESÄPÄÄTTÄJÄ

JUSSI PESONEN

Toisen polven paperimies

UPM:n toimitusjohtaja vuodesta 2004.
Euroopan sellu- ja paperiteollisuuden etujärjestön CEPIn puheenjohtaja.
Motivaatio: ”Olen toisen sukupolven paperintekijä. Olen aina ollut tekniikasta kiinnostunut. Ja alassa viehätti heti nuoresta kansainvälisyys.”
Arki: ”Aikatauluni on lähes päivittäin minuuttiaikataulu.”
Vapaa-aika: ”Kyllä minä vapaata pidän. Kesä on mökkiä pääosin, pelaan golfia ja tennistä. Talvisin lomailen Lapissa tai Rukalla.”

SANAN-SELITYKSIÄ

Konsolidaatio: yritysjärjestely, esimerkiksi eri yhtiöiden yhdistyminen
Restrukturointi: rakennemuutos
Schongau ysi, Augsburgin kolmonen: Luvuilla tarkoitetaan paperitehtaiden eri paperikoneita.
Logistisesti kaukana: pitkä kuljetusmatka
Plantaasi: puuviljelmä
Regulaatio: sääntely
Biofore: biometsätaloutta; uusiutuvan, kierrätettävän raaka-aineen jalostamista.

METSÄSTÄ LYHYESTI

Puu voittaa öljyn hiilikuidun lähteenä

Tukholmalaisen Innventia Instituutin tutkijat ovat tuottaneet puun ligniinistä hiilikuituja. Ligniinistä voitaneen tuottaa jo muutaman vuoden kuluttua teollisesti kevyitä ja lujia hiilikuituja esimerkiksi urheiluvälineisiin ja auton koreihin.

Yhdysvaltalaisen tutkimuksen mukaan hiilikuidun teko puun ligniinistä voi tulla 30 prosenttia edullisemmaksi kuin öljystä.

Klausner vie sahan Sveitsistä Floridaan

Klausner Holz purkaa sahansa Sveitsin Graubündenin kantonista ja vie sen Yhdysvaltoihin Floridaan, kertoo timber online. Yritys on jo pyytänyt siirtourakasta tarjouksia kuljetusyrityksiltä.

Klausner on hakenut rakennuslupaa sahalleen Floridan viranomaisilta. Tavoite on tuottaa viljellystä keltamännystä vuodessa 1,65 miljoonaa kuutiometriä sahatavaraa, jota jalostetaan edelleen kahdella höylälinjalla.

Norra pudottaa puun hintaa

Pohjois-Ruotsin metsänomistajien yhdistys Norra skogsägarna laskee tukin hintaa 60 kruunulla ja havusellupuun hintaa 35 kruunulla kuutiometriltä.

Kuoren alta mitattu havukuitu maksaa hinnan alennuksen jälkeen tienvarressa 305 kruunua eli noin 36–37 euroa kuutiometriltä.

Edellisen kerran hintaa laskettiin helmikuussa 14 kruunulla eikä yrityksen johto sulje pois uusiakaan hinnan pudotuksia. Pääsyy hintojen laskuun on vahva kruunu, joka vaikeuttaa metsävientiä.

Södra nostaa sellun hintaa

Södra korottaa 1.10. alkaen valkaistun havusellun hintaa 790 dollariin tonnilta. Markkinoinnin edellytykset ovat parantuneet lomien jälkeen, päätöstä perustellaan.

Södra lopettaa massanteon Follassa

Södra lopettaa Norjan Follasta termomekaanista massaa (CTMP) tuottavan tehtaansa pitkään jatkuneen kannattamattomuuden takia.

Noin 50 ihmistä työllistävä tehdas tuotti viime vuonna 83 500 massaa.

Hirvituhot isoja Etelä-Ruotsissa

Tukholman läänin taimikoissa oli 22 prosenttia rungoista hirvien tai muun sorkkariistan vaurioittamia, ilmenee Äbi-inventoinnin tuloksista. Gävleborgin läänissä vaurioita oli 12 prosentissa männyn taimista, Uppsalan läänissä 6,6 ja Västerbottenissa 8 prosentissa.

Tiedotteen mukaan liian suuri hirvikanta rajoittaa metsätalouden harjoittamisen mahdollisuuksia. Männyn viljely jää tavoitteista tuhoriskin vuoksi.

Hirvijahti alkoi viime maanantaina Pohjois-Ruotsissa.

Isot maastopalot Yhdysvalloissa

Yhdysvalloissa on palanut tammi-elokuussa 3,1 miljoonaa hehtaaria maastoa. Määrä vastaa noin 15 prosenttia Suomen metsäalasta.

Kymmenvuotisjaksolla 2003–2012 vain vuonna 2006 paloi tammi–elokuussa hieman enemmän maastoa kuin tänä vuonna. Keskimäärin paloi jaksolla 2003–2012 metsää, pensaikoita, ruohikoita ja peltoja noin 2,4 miljoonaa hehtaaria vuodessa.

Vahva jeni auttaa vientiä Japaniin

Jenin arvo on vahvistunut viime aikoina euroon nähden, mikä helpottaa suomalaisyritysten lankun ja liimapuun vientiä Japaniin. Euro maksoi elokuussa keskimäärin 97,5 jeniä, kun vielä vuosi sitten elokuussa eurosta piti maksaa 110,4 jeniä.

Japani oli viime vuonna Egyptin jälkeen Suomen toiseksi suurin sahatavaran ostajamaa runsaalla 700 000 kuutiometrillä.

Niinistö: Keskustelu jokamiehenoikeuksien rajoittamisesta turha

Ympäristöministeri **Ville Niinistö** (vihr.) ei näe mitään ongelmaa jokamiehenoikeuksien kaupallisessa hyödyntämisessä.

Niinistö pitää kaupallisesta marjanpoiminnasta syntynyttä keskustelua yllättävänä. Hänen mukaansa todellisuudessa tyytymättömyyttä jokamiehenoikeuksiin on todella vähän.

”Toiminnan tarkoituksella ei ole vaikutusta jokamiehenoikeuksiin. Kyse on mahdollisten haittojen arvioinnista ja estämisestä.”

Hänen mukaansa suurempia kysymyksiä kaupallisessa marjanpoiminnassa liittyy työsuojelullisiin asioihin.

”Keskustellaan ensi kesänä jostain muusta”, kuului Niinistön toive ympäristöministeriön uuden Jokamiehenoikeudet ja toimiminen toisen alueella -oppaan julkaisutilaisuudessa keskiviikkona.

AUNE SINKKONEN

Kaupallinen marjanpoiminta on noussut otsikoihin kuluneena kesänä.

Oppaaseen ollaan tyytyväisiä

Niinistö oli selvästi tyytyväinen ministeriönsä julkaisun lopputulokseen. Hänen totesi pitävänsä jokamiehenoikeuksia eräänä hienoimpana suomalaisena perinteenä.

”Teos on paljon jokamiehenoikeuksia hyödyntäville hyvä opas. Erityisesti laajamittaisia tapahtumia järjestäville se on varmasti hyödyllinen.”

MTK kiitteli opasta tuoreeltaan ja toivoi sen käyttöä koulujen opetusmateriaalina. Niinistö oli keskiviikkona samoilla linjoilla.

”Jos kaupunkilaislapset lähtevät metsään eivätkä vanhemmat muista kasvatustehtäväänsä, koulu on hyvä kanava ohjeistaa luonnossa käyttäytymistä.”

ANTTI HIRSAHO

Velvollisuus jäi oppaasta

Toiminnanjohtaja **Juha Savukoski** Metsänhoitoyhdistys Pelkosenniemi-Savukoskesta huomasi mielestään vakavan puutteen tuoreessa Jokamiehenoikeudet ja toimiminen toisen alueella -oppaassa.

”Luonnossa ja muualla liikkuvalla on pelastuslain perusteella yleinen toimintavelvollisuus. Tämä voidaan mielestäni katsoa vapaan liikkumisen vastikkeeksi jonka perusteella huolehtiminen toisen omaisuudesta tai vaikkapa terveydestä kuuluu jokamiehen velvollisuuksiin.”

Pelastuslain mukaan jokainen, joka huomaa tulipalon syttyneen tai muun onnettomuuden tapahtuneen on velvollinen ilmoittamaan siitä ja ryhtymään pelastustoimenpiteisiin.

”Tässä tapahtuu paljon laiminlyöntejä ja siksi tästä löytyy myös rangaistussäännös. Omassa työssäni ja sivutyössä palokunnan hälytystehtävissä olen usein havainnut, että metsäpalon tai jonkun muun onnettomuuden sattuessa tätä lainkohtaa ei kunnioiteta.”

Kirjan teossa mukana ollut ympäristöneuvos **Pekka Tuunanen** Ympäristöministeriöstä kertoo, että asiasta keskusteltiin suunnitteluvaiheessa. Lopulliseen versioon velvollisuus ei kuitenkaan jostain syystä päätynyt.

”Olisi sen sinne aivan hyvin voinut kirjoittaakin.”

Hänen mukaansa esimerkiksi Ahvenanmaan poikkeavien jokamiehenoikeuksien poisjättäminen oli tietoinen valinta.

”Kaikki lait ovat ruotsiksi, eikä niitä ole koskaan käännetty suomeksi. Ahvenanmaalaiset voisivat itse laatia oppaan omista jokamiehenoikeuksistaan useilla eri kielillä”, Tuunanen esittää.

Ympäristöministeriössä suhtaudutaan oppaasta saatavaan palautteeseen kiitollisesti. Suoranaiset virheet pyritään korjaamaan verkkoversioon heti, ja uusintapainoksia on luvassa vähintään kahden vuoden välein.

ANTTI HIRSAHO

Puuarkkitehtuuripalkinto Intiaan

Intialainen arkkitehti **Bijoy Jain** on voittanut Spirit of Nature -puuarkkitehtuuripalkinnon. Puu kulttuurissa ry:n jakaman palkinnon arvo on 40 000 euroa ja se jaetaan joka toinen vuosi.

”Bijoy Jainin arkkitehtuuri perustuu etevään ja luovaan puun käyttöön”, toteaa palkintotuomariston puheenjohtaja **Samuli Miettinen** palkinnon perusteissa.

”Bijoy Jainin ponnistelut kulttuuriin sidottujen arvojen, perinteisten työtapojen sekä modernin elämän ja arkkitehtuurin vaatimusten yhteensovittamiseksi näkyvät kauniisti hänen toimistonsa Studio Mumbain töissä. Materiaalien käsittely ja liitosten kauneus hämmästyttävät.”

Bijoy Jain aloitti arkkitehtuurin opintonsa Bombayssa ja saattoi ne loppuun St. Louisissa vuonna 1990.

Ennen oman toimiston perustamista hän työskenteli Los Angelesissa ja Lontoossa.

”Laadullisesti Bijoy Jainin töitä on täysin luontevaa verrata **Frank Lloyd Wrightin** tai **Alvar Aallon** mestariteoksiin”, tuomaristo kiittää.

Samassa yhteydessä valittiin Young Spirit of Nature -palkinnon saajaksi oululainen arkkitehti **Tiina Antinoja**. 5 000 euron palkinto myönnetään keskeisesti puuta hyödyntävälle opinnäytetyölle.

Tuomaristo toteaa perusteluissaan, että Antinoja on lähestynyt diplomityön aihetta ”Rauman Papinpellon uusi asuinalue” alue- ja rakennussuunnittelun keinoin.

”Antinoja on kehittänyt työssään nykyaikaista puuarkkitehtuuria kunnioittaen suomalaiselle arkkitehtuurille ominaisia piirteitä”, tuomaristo toteaa.

”Hänen työssään arkkitehtuurilla on tehtävä sukupolvia yhdistävänä ja maisemaa kunnioittavana ilmiönä, joka vahvistaa kulttuurin elinvoimaisuutta.”

”Tartuin aiheeseen, koska siinä yhdistyivät monet itseäni kiinnostavat aiheet: hyvän asuinmiljöön suunnittelu, asuminen ja puuarkkitehtuuri. Puuarkkitehtuurin pieni mittakaava väreineen ja muotoineen tekee alueesta omaleimaisen ja luo sille vahvan identiteetin”, Antinoja kuvailee.

MT